

Dagordningspunkt 10.11

A. Vi bygger landet starkt och hållbart

Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer

Inledning – *Vi bygger landet*

kapitel 1 *Vi bygger landet starkt och hållbart – full sysselsättning*

(s. 2-3) samt (s. 3-4)

(s.2 rad 1 – s.3 rad 33 i ursprungsdokumentet)
Vi bygger landet

Inledning

Människan ska vara fri att utvecklas som individ, råda över sitt eget liv, forma sin tillvaro efter egna önsknings och påverka det egna samhället. Denna frihet ska gälla alla. Därmed är jämlikhet frihetens förutsättning. Socialdemokratin vill avlägsna de ekonomiska, sociala och kulturella hindren för människors frigörelse.

5

En klok hushållning med jordens resurser är förutsättningen för mänsklighetens framtid. Den ekonomiska utvecklingen måste vara i samklang med det ekologiskt hållbara. Vetenskapen är mycket tydlig och det finns inget utrymme för tvekan. Vi behöver göra allt vi kan för att hålla världen inom 1,5-gradersmålet. Vi socialdemokrater driver på för att Sverige ska vara världsledande i den gröna industriomställningen. I Sverige görs nu stora satsningar, inte minst inom industrin och i transportsektorn, för att minska utsläppen. Men klimatarbetet måste genomsyra alla relevanta områden, och klimatet känner inga landsgränser. Vi ska fortsätta att driva på den gröna omställningen, sätta press på de stora utsläppsländerna att leva upp till Parisavtalet, och bistå länder som behöver hjälp med att minska sina utsläpp. Grunden till vårt välfärdssamhälle har byggts på hög tillväxt, hög sysselsättning och en snabb omställning från gammal teknik till nya jobb. Klimatomställningen innebär att vi har en historisk möjlighet att genomföra åtgärder som både minskar utsläppen och ger jobb i hela landet.

10

15

20

25

Klimatutmaningen har en tydlig relation till jämlikhet och jämställdhet. Både faktisk klimatpåverkan och förutsättningarna för att begränsa den är ojämnt fördelade. Omställningen är därmed inte bara vår tydligaste solidaritet med kommande generationer. Den måste också ske på ett sätt där vi visar solidaritet med varandra nu, genom att genomföra den på ett rättvist sätt som ökar jämlikheten och jämställdheten. Detta är ett samhällsbygge som vi bara kan klara tillsammans. Klimatförändringarna är vår tids ödesfråga.

30

Den globala pandemins utbrott 2020 har fördjupat flera tidigare brister i samhället. Arbetsvillkor och ställning på arbetsmarknaden, liksom underliggande hälsa och familjesituation, gör att vi påverkas mycket olika. Revorna i välfärden och i tryggheten har blivit tydligare, och klyftorna har ökat. Men det har även styrkan när vi har arbetat tillsammans för att klara krisen. Den svenska modellens grundläggande styrkor är fortfarande så stora att de också kan utgöra lösningen på de problem vi står inför.

35

40

De senaste åren har visat att en politik för ökad jämlikhet och jämställdhet är möjlig även i svåra lägen. Många fler har gått till jobbet jämfört med tiden under de borgerliga regeringarna. Välfärden har fått kraftiga förstärkningar. Riktade satsningar för de arbetstagare, pensionärer och föräldrar som har det sämst ställt har kunnat genomföras. Bostadsbyggandet har ökat väsentligt. Fackliga organisationer, arbetsmarknadens parter och folkrörelsesverige har fått delta i utformningen av politiska beslut, och vara med och ta ansvar. Vi står fast vid vår övertygelse om att vi i Sverige måste ta oss an de stora samhällsproblemen tillsammans. Demokrati är både ett medel och ett mål.

45

Samtidigt har klassklyftorna ökat under lång tid. Skillnaderna mellan vanliga löntagare och de som har ansevärd kapitalinkomster har vuxit. Skillnaden mellan att ha ett tryggt och fast jobb, och att gå från deltidsjobb till deltidsjobb eller inte komma in i arbetslivet alls, har också blivit allt större. Det här drabbar särskilt de som arbetar i service- och välfärdsyrken, ensamstående föräldrar, nyanlända, funktionshindrade och de som drabbats av sjukdom. Det motverkar jämställdheten och förstärker patriarkala strukturer. Vuxna som lever i utsatthet och fattigdom delar det med sina barn, och risken är påtaglig att det går i arv i generationer. Klyftorna mellan stad och land har vuxit, liksom klyftorna mellan olika delar av städerna.

50

Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera en sådan samhällsutveckling. Klyftorna måste minska. Makt, möjligheter och ansvar ska ges och fördelas jämställt mellan kvinnor och män. Flickor och pojkar ska mötas av samma förväntningar, uppmuntran och stöd. Den stora majoriteten måste få en större del av de stora värden vi skapar tillsammans. Ansvaret för att finansiera en generell och gemensam välfärd ska bäras mer solidariskt. Gemensamma beslut och människors behov ska vara överordnat marknadskrafterna. Välfärden ska alltid organiseras och fördelas utifrån behov, och välfärdens resurser ska gå just till välfärden – inte till privata vinster. Löntagarna och deras fackliga organisationer ska ha insyn och inflytande både på arbetsmarknaden och i samhällsutvecklingen i stort. Demokratin ska tryggas och fördjupas. Konservativa och auktoritära partier och strömningar som motsätter sig jämställdhet, trygghet och inflytande för vanliga löntagare, och som pekar ut enskilda grupper som mindre värda, ska motverkas med full kraft. Sverige ska hålla samman.

Varje barn i Sverige ska ha en trygg uppväxt; fysiskt, psykiskt och ekonomiskt. Det är fortfarande alldeles för många beslut som fattas utan analys eller med tillräcklig hänsyn till hur det påverkar barns förhållanden. Barn ska få växa upp som jämlikar, och där samhället gör stora ansträngningar för att visa på så många möjligheter att de kan forma sin egen framtid. Vi ska tro på barnen, så att de vågar tro på sig själva.

Det viktigaste för att förverkliga ett tryggare och mer jämlikt Sverige är att öka sysselsättningen. Egen försörjning ger självkänsla och framtidstro. Vetskapen om att alla gör sin del efter förmåga stärker sammanhållningen och solidariteten med andra. Därför vill vi göra stora satsningar för en rättvis omställning till ett klimatneutralt samhälle med ~~för~~ full sysselsättning, en förstärkt välfärd och ökad trygghet.

Välfärden kräver både att fler är med och arbetar i den, och att fler är med och finansierar den genom sitt arbete i andra sektorer. Arbete och utveckling ger sammanhållning och framtidstro, och vi ska göra vår del för att uppnå det. Vi bygger landet.

(s.3 rad 40 – s.4 rad 33 i ursprungsdokumentet)

30 Vi bygger landet starkt och hållbart

Full sysselsättning

Arbete gör oss till en del av en gemenskap, där man kan utvecklas och lära nytt. Det ger inkomst, möjlighet att leva friare, bestämma själv och planera framåt. Arbete är också grunden för den tillväxt som gör det möjligt att stärka välfärden och bygga ett starkare och mer jämlikt samhälle. Att alla som kan arbeta också gör det, är centralt för sammanhållning och ett brett stöd för ett solidariskt samhällsbygge. Arbete är därmed både en rätt och en plikt.

Det övergripande målet för den ekonomiska politiken är full sysselsättning och vägen mot detta mål ska följas upp kontinuerligt. Människors vilja till arbete är samhällets viktigaste tillgång. För en hög sysselsättning krävs också utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik, en utbyggd välfärd som ger både män och kvinnor möjlighet att arbeta, investeringar och handel med omvärlden. För oss är det prioriterat att staten fortsätter öka de generella statsbidragen och vi ska göra det på ett sådant sätt att kommuner och regioner får långsiktiga planeringsförutsättningar för att kunna möta befolkningsutvecklingen och kunna skapa fler välfärdsjobb i hela landet. Både välfärdens förstärkning och den klimatomställning vi är mitt uppe i är ett samhällsbygge som kräver mycket stora offentliga och privata investeringar de kommande åren. Behovet av omställning är en möjlighet för Sverige att skapa jobb som bygger landet hållbart och visar vägen för andra länder. Takten i jobbskapandet ska öka, kompetensförsörjningen stärkas och arbetstagares möjlighet till utbildning vidareutvecklas. Omställningen är en möjlighet för Sverige att både skapa jobb och att bygga landet hållbart. Vi ska fortsätta att gå före i världen och takten i omställningen måste fortsätta att höjas.

Ordning och reda i de offentliga finanserna är solidaritet med kommande generationer. Starka statsfinanser möjliggör förstärkningar till kommuner och regioner för att klara välfärden. Är ekonomin inte långsiktigt hållbar är det välfärden, och den som behöver välfärden mest, som får betala priset. Därför behövs en ekonomisk politik som möjliggör fler investeringar men utan att välfärdens långsiktiga finansiering hotas. Det finanspolitiska ramverket är grundläggande för att säkerställa ordning och reda i finanserna, men det ger också stort handlingsutrymme för åtgärder vid kris och nedgångar i ekonomin. Det finanspolitiska ramverket måste dock stegvis anpassas för varje tids utmaningar och förutsättningar. Vi vill därför tidigarelägga ordinarie översyn och övergå till ett balansmål för att frigöra mer utrymme för nödvändiga investeringar. Vi är även öppna för att lånefinansiera vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta. Ramverket bör förändras med varsamhet. Tack vare att vi har säkerställt ordning och reda i statens finanser är det nu både möjligt och rätt tid för att övergå till ett balansmål. Det är också motiverat för att möjliggöra fler investeringar. Fler gröna investeringar ska också påskyndas, med stöd av statliga aktörer likt Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken, Almi Företagspartner, Svensk Exportkredit och det nya systemet med gröna kreditgarantier genom Riksgälden. Även möjligheter till europeiska medfinansiering ska tas tillvara om det är fördelaktigt för Sverige.

Det övergripande syftet med skattesystemet är att det ska generera stabila och tillräckliga skatteintäkter för finansieringen av gemensamma åtaganden. För att öka såväl jämlikheten som att stärka välfärdens finansiering vill vi genomföra en omfattande översyn av systemets olika delar. En modernisering av kapitalbeskattningen är särskilt prioriterad. Fokus ska ligga på att höja beskattningen av stora, men lågt beskattade kapitalinkomster, att bredda skattebasen, göra systemet enklare och mer likformigt samt minska möjligheter till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering. ska utformas för att främja tillväxt, investeringar och konkurrenskraft, samtidigt som det bidrar till att öka jämlikheten. Skattesystemets överordnade syfte är att finansiera välfärden. Dessa mål stärker varandra — jämlikhet är både mer rättvist och gynnar utveckling. Skatt ska betalas efter bärkraft och beskattningen av kapital bör därför öka.

Svensk arbetarrörelse har en mycket lång tradition av att främja handel och motverka protektionism, eftersom en fri och rättvis handel ligger i löntagarnas intresse. Det skapar jobb och gör att lönen räcker längre. Hälften av Sveriges BNP kommer ur handel, och hälften av det utgörs i sin tur av utländska investeringar och utländskt kapital. Det gör oss till ett av världens mest exportorienterade länder. Handeln och dess investeringar skapar bryggor mellan stad och land. Exporten och den nyindustrialisering som Sverige genomför och driver genom minskade utsläpp, förnybar el och effektiva industriprocesser, är också några av Sveriges främsta bidrag till den globala klimatomställningen.